

ingediend op **1421** (2022-2023) – Nr. 1
29 september 2022 (2022-2023)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Inez De Coninck

over het standpunt van de Vlaamse Regering
naar aanleiding van de vergadering
van het Overlegcomité over de hoge energieprijzen

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Stijn De Roo, Tinne Rombouts;
Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;
Staf Aerts, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;
Bart Tommelein, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Chris Steenwegen;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1.	Toelichting door minister Zuhail Demir	4
2.	Tussenkomst van de parlementsleden	5
2.1.	Tussenkomst van Willem-Frederik Schiltz	5
2.2.	Tussenkomst van Bruno Tobback	6
2.3.	Tussenkomst van Sam Van Rooy	7
2.4.	Tussenkomst van Staf Aerts	7
2.5.	Tussenkomst van Andries Gryffroy	8
2.6.	Tussenkomst van Jos D’Haese	8
2.7.	Tussenkomst van Robrecht Bothuyne	9
3.	Antwoord van minister Zuhail Demir	10
4.	Replieken van de commissieleden	10
	Gebruikte afkortingen	12

Op woensdag 31 augustus 2022 hield de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie een extra commissievergadering. Op vraag van een lid van de commissie heeft de voorzitter beslist om een snelle gedachtewisseling te agenderen met Vlaams minister Zuhail Demir over het standpunt van de Vlaamse Regering naar aanleiding van de vergadering van het Overlegcomité over de hoge energieprijzen.

(Deze vergadering werd als hybride vergadering georganiseerd.)

1. Toelichting door minister Zuhail Demir

Minister *Zuhail Demir* wil vooreerst meegeven dat wie denkt dat de Vlaamse Regering of zijzelf niet bezig is met de energiecrisis en met de internationaal zeer hoge energieprijzen sinds de inval in Oekraïne, ongelijk heeft. De afgelopen twee jaar zijn er al veel zaken gebeurd, onder meer door elementen uit de energiefactuur te halen. Maar sinds de oorlog in Oekraïne zijn de prijzen internationaal de hoogte in gegaan. Daarom heeft de Vlaamse Regering in maart van dit jaar nog bijkomende maatregelen genomen om vooral in te zetten op renovaties en extra isoleren.

Ze wil dieper ingaan op de vraag waarover haar uitspraken van de voorbije dagen gingen. Na het zomerreces kondigden een aantal partijvoorzitters en de federale premier in televisiestudio's aan om een Overlegcomité te organiseren omdat de energiefactuur gigantisch hoog is. Dat is echter geen nieuw gegeven. Op enkele uren voor de start van het Overlegcomité is er nog geen agenda van het Overlegcomité verstuurd. Het is nog niet duidelijk welke voorstellen er op tafel zullen liggen. Ze is voorstander van overleg, maar er moet minder show zijn en er moeten meer beslissingen worden genomen. De mensen hebben geen boodschap aan het oplaten van honderden ballonnetjes. Met haar kabinet heeft ze ook enkele voorstellen uitgewerkt, maar ze wil die eerst overleggen met de Vlaamse Regering. Binnen enkele weken zijn er ook begrotingsbesprekingen.

Het niet-nemen van beslissingen op andere bevoegdheidsniveaus is frustrerend. Zal men de zogenaamde overwinsten aanpakken of niet? Wat met de kerncentrales en de energiebevoorrading? Wat zal de federale overheid daarover beslissen? Ze stoort zich aan uitspraken dat men een Overlegcomité wil organiseren en dat men daarbij zegt dat men de personen en gezinnen met de laagste inkomens wil ondersteunen met renteloze leningen en premies. Vlaanderen heeft dat al voorzien. De Vlaamse Regering heeft er 1 miljard euro voor vrijgemaakt. Het is ongezien hoeveel aanvragen er de jongste tijd zijn op de simulator van Mijn VerbouwPremie.

Ze geeft aan om met een open vizier naar het Overlegcomité te gaan om te zien wat daar uit de bus komt. Dat neemt echter niet weg dat elk beleidsniveau in dit land beslissingen kan nemen en dat dit overal zal gebeuren. De Vlaamse Regering zal nieuwe maatregelen nemen bij de begrotingsbesprekingen.

Minister Zuhail Demir vervolgt dat met veel spektakel in de mediastudio's een Overlegcomité aankondigen, niet haar manier is van aan politiek doen. Wanneer ze dan hoort dat sommige partijvoorzitters vinden dat ze moet stoppen met zeuren, dan moeten die mensen stoppen met het houden van mediashows. Ook vorige maand is er nog een Overlegcomité geweest waar ook energiedossiers op de agenda stonden. Daar werden ook beslissingen genomen, maar daarrond werd geen mediacircus georganiseerd. Ze vindt het vreemd waarom het nu anders moest.

Maar ze wil ook graag nog enkele punten duidelijk maken:

- Wat de energiebesparing betreft is het Vlaamse Gewest het enige gewest dat zijn doel inzake energiebesparing heeft gehaald, en zelfs met 9 procent heeft overschreden. Dat heeft te maken met de genomen maatregelen zoals de energiebeleidsovereenkomsten, de steun voor isolatie enzovoort.

- Wat renovatie en isoleren betreft is de langetermijnrenovatiestrategie bekend. Europa heeft die Vlaamse strategie ook bekroond met een tweede plaats (samen met Finland) op een ranglijst. De nodige budgetten werden er ondertussen voor vrijgemaakt om aan de slag te gaan.
- Het uniek loket voor alle soorten renovatiepremies komt eraan.
- Er werd beslist over de renteloze lening voor renovaties. De minister vertelt een verhaal over een man die getuigde dat hij zijn dak nooit zou hebben kunnen isoleren zonder de renteloze lening en zonder de premies die Vlaanderen geeft.
- De energiehuizen werden versterkt.
- Er werd een renovatieverplichting ingevoerd, zowel bij residentiële als niet-residentiële gebouwen.
- De oversubsidiëring inzake biomassa, wkk's enzovoort werd aangepakt.
- Er werd een ontwerp van decreet rond groenestroomcertificaten opgemaakt. Ook dat werd al voor het zomerreces binnen de schoot van de Vlaamse Regering afgeklopt. De Minaraad heeft daar verdeeld over geadviseerd. De vakbonden steunen de tekst, de andere partners binnen de Minaraad niet. Nu gaat dat ontwerp van decreet naar de Raad van State.
- Inzake hernieuwbare energie werden de doelstellingen verhoogd. De vergunningsbeslissingen met betrekking tot hernieuwbare energie werden ook versoepeld. Volgende vrijdag staat daarover een voorstel op de agenda van de Vlaamse Regering.
- De voorbije jaren heeft de Vlaamse Regering ook een aantal kosten uit de distributienettarieven gehaald. Zal dat volgend jaar ook gebeuren? Er werden verschillende voorstellen uitgewerkt, maar de Vlaamse Regering moet zich daarover nog buigen.
- De Vlaamse Regering heeft een standpunt ingenomen om de CO₂-prijzen te verlagen. Dit is een instrument dat Europa onmiddellijk zou kunnen inzetten. In Europa onderzoekt men een hervorming van de energiemarkt, maar dit zou een heel concreet effect kunnen hebben.

Minister Zuhair Demir wil eindigen met één grote bekommernis. De winter komt eraan en de maandfacturen zijn haast zo groot als de vroegere jaarfacturen. Voor haar is het essentieel dat er niemand wordt afgesloten van energie. Mensen die hun factuur niet kunnen betalen mogen deze winter niet worden afgesloten. Er moet een basisvoorziening zijn inzake energie en gas. Daarover is ze ook in overleg.

Daarnaast zijn er nog andere voorstellen waaraan ze werkt, maar die wil ze eerst ernstig bespreken binnen de Vlaamse Regering in het kader van de begrotingsbesprekingen. De minister zal overleggen met de andere beleidsniveaus, maar elk niveau kan en moet beslissingen nemen over zijn eigen bevoegdheden. Ze stoorde zich aan de aankondigingen in de media waarbij de illusie werd gewekt dat er op het Overlegcomité iets groots uit de hoed zou worden getoverd. Ze wil minder mediashow en meer concrete maatregelen.

2. Tussenkomen van de parlementsleden

2.1. Tussenkomen van Willem-Frederik Schiltz

Willem-Frederik Schiltz stelt dat het Overlegcomité werd samengeroepen omdat de situatie, zowel op de korte, middellange als lange termijn, acuut is. Dan is het verstandig dat de leiders van dit land, ongeacht het niveau dat ze besturen, met elkaar samenzitten om te kijken of hun beslissingen in dezelfde lijn liggen. Het zou weinig zin hebben dat het ene niveau een beslissing neemt die het effect van een beslissing van een ander niveau tenietdoet. Vlaanderen heeft veel te bieden. De minister heeft aangegeven dat Vlaanderen al voor ongeveer 1 miljard euro aan maatregelen genomen heeft om het verbruik van energie te doen dalen of de factuur te doen verminderen. Dat is goed en zijn partij heeft die maatregelen ook

gesteund. Alleen volstaat het vandaag niet meer om enkel naar dat budget te verwijzen. Het is essentieel dat die 1 miljard euro ook omgezet wordt in daden: in beleid, in isolaties, in concrete daling van facturen enzovoort. Daarom vindt hij het wel nuttig dat er een Overlegcomité wordt samengeroepen. Alle beleidsniveaus moeten dan hun beleid onder ogen nemen en nagaan waar zij effectief bijdragen tot een daling van de factuur, onder meer ook van de bedrijven en zelfstandigen. Hij is dus wel voorstander van het Overlegcomité.

Hij denkt ook dat er nog mogelijkheden zijn die niet meteen extra budget vergen: de energieloketten werden versterkt, de lokale overheden worden meer ingeschakeld. Hij is tevreden dat de minister in de winter de precaire doelgroepen opnieuw niet zal laten afsluiten.

Dat de minister vindt dat het Overlegcomité een spektakelshow is, laat hij voor haar rekening. De minister zit vaak ook niet om een straffe uitspraak verlegen. Maar los van de show is het voor hem belangrijk dat de bevolking merkt dat de verzamelde politiek de uitdaging aanpakt en concrete maatregelen naar voren schuift. Hij verwacht geen uitgewerkt plan na het Overlegcomité. Dat kan niet. Maar elke regering en elke minister die aan het Overlegcomité mee aanschuift moet een inspanning doen om zo concreet mogelijke maatregelen te nemen die kaderen binnen een algemeen plan dat stappen zet binnen de noodzakelijke energietransitie.

Hij eindigt met de oproep aan de minister om op het Overlegcomité zo constructief mogelijk, binnen de Vlaamse beleidsdomeinen, voorstellen op tafel te leggen. Dat er nog voorbehoud is ten aanzien van de uiteindelijke begrotingsbeslissingen is evident, maar er kunnen ook andere maatregelen genomen worden.

2.2. Tussenkost van Bruno Tobback

Bruno Tobback vindt het goed dat de commissie tijd maakt voor dit debat, zodat de minister toelichting kan geven bij haar uitspraken van een dag eerder. Hij is blij dat ze vandaag een stuk genuanceerder klinkt, al wil hij er toch op wijzen dat politiek in een democratie net overleg voeren betekent. Op een moment van grote crisis en van hoge facturen is overleg tussen alle verantwoordelijken geen circus, maar een noodzaak. Een politicus die vandaag niet begrepen heeft dat het nodig is om meer dan één tandje bij te steken, om al het mogelijke te doen en het onmogelijke mogelijk te maken, heeft de zorgen van de mensen over hun energiefacturen echt niet begrepen. Hij roept de minister dan ook op om die grote woorden en het afschuiven van verantwoordelijkheden achterwege te laten.

Dit is het moment om het onmogelijke mogelijk te maken. Niemand betwist dat minister Zuhair Demir in 1 miljard euro heeft voorzien voor renovaties. Dat is ook een goede zaak. Hij stelt echter vast dat het halve miljard per jaar van voorheen, nooit uitgegeven is geraakt. Aan het huidige tempo van renovaties duurt het nog heel lang eer alle huizen in Vlaanderen energiezuinig zijn. Er is dus meer nodig.

Er is in Vlaanderen op dit moment hooguit 10 procent van het potentieel aan pv-panelen ingevuld en aangelegd. Robrecht Bothuyne heeft een voorstel ingediend waar de spreker vragen bij heeft, maar dat voorstel erkent die nood. Waar wacht de Vlaamse overheid op om, nu energiedelen mogelijk is, gemeenten te steunen om op daken van gemeentehuizen, sporthallen, kerken enzovoort zonnepanelen te installeren en die stroom te delen met omwonenden? Dat is nu technisch en bestuurlijk mogelijk. Maar het gebeurt niet. Waar wacht de minister op?

Europa is voor het eerst sinds lang bereid om het marktmechanisme van de energieprijsvorming te herzien. Is de minister bereid om er samen met de Federale Regering voor te pleiten om ook alle netkosten uit de energiefactuur te halen? Dat

zou een verschil kunnen maken van enkele honderden euro's per jaar voor veel gezinnen.

De Federale Regering is akkoord om voluit te gaan voor windenergie op zee. Wanneer zal de Vlaamse Regering het Ventilushoofde project goedkeuren? Wanneer zal die beslissing genomen worden?

Hij eindigt met de oproep aan de minister om de confrontatie en de politieke spelletjes achterwege te laten en aan de burger te tonen dat zij bereid is om alles uit de kast te halen, om samen te proberen oplossingen te vinden.

2.3. Tussenkost van Sam Van Rooy

Sam Van Rooy begint zijn tussenkost met de boodschap dat hij het jammer vindt dat de commissie beperkt is in tijd wegens een aansluitende vergadering van de minister om het Overlegcomité voor te bereiden. Minister Demir geeft namelijk aan dat er zelfs nog geen agenda werd bezorgd en dat ze er enkel gaat luisteren.

Hij hoort van de minister vandaag nog niets nieuws. Hij hoort enkel zaken die al eerder werden beslist. Wat heeft ze dan de voorbije weken gedaan? Was de situatie van de stijgende energieprijzen nog niet urgent genoeg om de voorbije weken al een overleg te hebben met de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting om te kijken hoeveel er nog uit de energiefactuur gehaald kan worden? Ze is in hetzelfde bedje ziek als de Vivaldipartijen die nu plots met een Overlegcomité komen. De oorlog in Oekraïne is ondertussen al zes maanden bezig. Men had sneller moeten schakelen want de energieprijzen waren al aan het stijgen. De urgentie bij de Federale en de Vlaamse Regering ontbreekt.

Die week las hij in een artikel dat er bijna nergens ter wereld zo veel goedkope stroom wordt geproduceerd als in België, maar toch betalen de mensen bijna twaalf keer de kostprijs van die stroom. Dat is een structureel probleem dat al ouder is dan de oorlog in Oekraïne.

Gezien de slechte ervaringen van Vlaanderen met het Overlegcomité ten tijde van de coronapandemie begrijpt hij de uitspraken van minister Zuhail Demir over het Overlegcomité wel. Maar hij begrijpt niet waar de minister zelf blijft met nieuwe maatregelen en waarom ze enkel de al gekende maatregelen aanhaalt. De Vlamingen zien het niet meer zitten. Zij hadden verwacht dat de minister, in overleg met de Vlaamse minister bevoegd voor begroting, de voorbije weken de oefening zou hebben gemaakt om te zien hoeveel er nog uit de energiefactuur gehaald kon worden. Net zoals ze dat ook verwachten van de Federale Regering. Hij verwijst naar een uitspraak van de minister van enkele maanden geleden dat er per gezin nog zo'n 190 euro uit de energiefactuur zou kunnen worden gehaald. Maar daar zou geen budget voor zijn. Toch kan er volgens hem nog geld gevonden worden bij de budgetten die gaan naar het integratie- en diversiteitsbeleid en de subsidies die in die bevoegdheden worden uitgedeeld aan diverse vzw's.

2.4. Tussenkost van Staf Aerts

Staf Aerts begint zijn tussenkost door te verwijzen naar het woord 'mediashow', dat minister Zuhail Demir in de mond nam. Hij vroeg zich net af waarom de minister er zelf een mediashow van maakte. Iedereen spreekt hem aan over de energiefacturen. Maar toch zegt de minister om wel uit beleefdheid naar het Overlegcomité te gaan, maar dat ze daar geen extra maatregelen op tafel zal leggen. Hij beschouwt dat als een slag in het gezicht van al die Vlaamse gezinnen en Vlaamse bedrijven die vandaag met hun handen in het haar zitten en geen flauw idee hebben hoe ze de winter gaan doorkomen. 'Factuurangst' is een nieuw woord. Hij begrijpt niet hoe de minister geen nieuwe maatregelen op tafel legt.

Hij geeft toe dat de Vlaamse Regering al maatregelen heeft genomen, maar die dateren van voor het zomerreces. De afgelopen maanden is de situatie urgenter geworden en heeft iedereen extra huiswerk gekregen. Dat de minister verwijst naar de begrotingsbesprekingen van over enkele weken, getuigt niet van de urgentie die er nu heerst. Staf Aerts vraagt welke maatregelen de minister dan wel op de tafel van het Overlegcomité of minstens op de tafel van de Vlaamse Regering zal leggen.

Hij verwijst ten slotte, net als Bruno Tobback, naar het uitblijven van een beslissing rond het Ventiludossier. Men moet stoppen met elkaar lessen te willen leren. Hij roept op dat ieder het werk op het eigen niveau doet en samenwerkt waar nodig. De energiebevoegdheid zit nu eenmaal verdeeld over de verschillende bevoegdheidsniveaus.

2.5. Tussenkost van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy heeft goed geluisterd naar de vorige tussenkosten, maar wil enkele bijkomende kanttekeningen maken. De energieprijzen zijn inderdaad dramatisch. Als de energieprijzen van nu gehandhaafd blijven voor een langere tijd, zal iedereen voor een moeilijke winter komen te staan, zowel gezinnen als zelfstandige ondernemers.

Er moet iets gebeuren, maar hoe moet dat aangepakt worden? De uitspraak van premier De Croo dat de volgende vijf tot tien winters moeilijk zullen worden zonder daarbij een antwoord of een oplossing klaar te hebben, heeft gezorgd voor een gevoel van onmacht. Die onmacht probeert men nu te vertalen naar een Overlegcomité waarbij de verschillende beleidsniveaus betrokken worden, zoals in de coronaperiode. De taakverdeling inzake Gezondheid is echter complex verdeeld over de verschillende bevoegdheidsniveaus. Voor de bevoegdheid Energie is de verdeling relatief helder. De belangrijkste voorstellen, zoals de prijsplafonnering, de CO₂-taks, de Europese groepsaankoop, de discussie over de koppeling van gas aan elektriciteit enzovoort, behoren tot de Europese bevoegdheid. Vanuit Vlaanderen kan men hierover wel een mening hebben, maar de effectieve beslissing ligt bij Europa. Sommigen stellen een crisisbelasting voor of een discussie over de kerncentrales, maar dat zijn federale bevoegdheden.

Hij is het wel eens met Bruno Tobback die specifiek wil bekijken wat Vlaanderen nog kan doen. Zo werd al het bedrag van 1 miljard euro genoemd dat dient voor leningen en premies. Hij hoort andere parlementsleden zeggen dat dat al in juni werd beslist en dat Vlaanderen nu met andere maatregelen moet komen. Maar hij wijst op de operationaliteit van een beslissing. Nadat een beslissing werd genomen duurt het altijd enige tijd voor een beslissing concreet voelbaar of bruikbaar is. Hij vindt dat er moet worden gekeken of die operationaliteit kan worden versneld of verbeterd. Dat werk kan gebeuren in deze commissie of in de Commissie Vlaams Energie- en Klimaatplan. De taakverdeling is helder, herhaalt hij. Iedereen moet de beslissingen nemen op het eigen niveau.

2.6. Tussenkost van Jos D'Haese

Jos D'Haese begrijpt dat minister Zuhail Demir niet enthousiast wordt van een praatbarak met negentien ministers, zeker wanneer men al aankondigt dat er daarna nog vele andere praatbarakken zullen volgen. Hij refereert aan een vorige beslissing van het Overlegcomité die oplegde dat men op de trein in de richting van de kust enkel nog aan het raam mocht zitten.

Hij wil toch één belangrijke vraag stellen. Vindt de minister dat de Vlaamse Regering vandaag al voldoende doet om de energiecrisis aan te pakken? Minister-president Jambon heeft ooit de uitspraak gedaan dat men een huis niet moet blussen

voor het in brand staat. Maar op dit moment staat het huis in brand, zegt Jos D'Haese. Maandfacturen zijn nu op de hoogte van vroegere jaarfacturen. De minister verwijst naar maatregelen die in maart van dit jaar zijn genomen, maar sinds maart zijn de facturen nog verdubbeld. Die maatregelen van het voorjaar maken geen verschil voor de mensen die hun facturen niet meer kunnen betalen.

Vlaanderen kan nog maatregelen nemen. Gezinnen in Vlaanderen betalen nog steeds 200 euro aan Vlaamse taksen en heffingen via de energiefactuur. Waar wacht men op om die uit de factuur te halen?

Hij vindt het goed dat de minister werkt aan een moratorium op afsluitingen van gas en elektriciteit. Maar wie door zijn energieleverancier wordt gedropt, komt eerst bij de noodleverancier terecht en krijgt zo het duurste energiecontract van de markt. Waarom kunnen die mensen geen sociaal tarief krijgen?

Minister Zuhail Demir heeft 1 miljard euro vrijgemaakt om mensen aan te moedigen om hun huis te renoveren, maar die budgetten komen niet terecht bij de mensen die er het meest nood aan hebben. Waar wacht de minister op om systemen zoals een prefinanciering of een derdebetalersregeling uit te werken om ervoor te zorgen dat die meest kwetsbare mensen hiervan kunnen gebruikmaken? Indien het een kwestie van budget is, dan verwijst hij naar het Overlegcomité waar minister Zuhail Demir kan meespreken over het afkomen van de woekerwinsten van energieproducenten ten behoeve van extra budget dat ze voor de maatregelen kan gebruiken.

Ook hij besluit met de boodschap: minder mediashows, méér concrete maatregelen.

2.7. Tussenkoms van Robrecht Bothuyne

Deze energiecrisis leidt tot een diepe recessie en tot zware sociale en economische problemen, aldus *Robrecht Bothuyne*. Dat vereist snelle actie van elk bevoegdheidsniveau om te bekijken wat men zelf kan doen. Voor de gezinnen en de bedrijven is het eender welk bevoegdheidsniveau de beslissingen neemt, want men krijgt slechts één factuur. Men wil dan ook één duidelijk antwoord van het beleid.

Hij was blij met de aankondiging van het Overlegcomité omdat op die manier gecoördineerd kan worden gewerkt. De minister heeft regelmatig commentaar op het federale niveau. Hij zou dan ook verwachten dat de minister blij zou zijn om zo mee aan zet te zijn.

Minister Zuhail Demir vroeg om een agenda voor het Overlegcomité. Robrecht Bothuyne doet een aantal suggesties. De voorbeeldrol van de overheid bijvoorbeeld en hoe die gecoördineerd kan worden aangepakt. Zal elk lokaal bestuur de openbare verlichting anders gaan bedienen of wordt een eengemaakt beleid gevoerd? Welke maatregelen zullen gelden voor de overheidsgebouwen enzovoort? Een ander agendapunt is de factuur van de gezinnen. Ook daar zijn er federale fiscale bevoegdheden en Vlaamse bevoegdheden die samenwerking vereisen. Daarnaast is samenwerking ook nodig om energie-intensieve bedrijven te ondersteunen. Een ander agendapunt is het overleg over de gezamenlijke standpunten die ten aanzien van het Europese niveau kunnen worden ingenomen. Ten slotte hoopt hij snel duidelijkheid te krijgen over de zogenaamde burdensharing. Hoe zullen de lusten en lasten inzake het energie- en klimaatbeleid verdeeld worden? Daar zweeft nog ongeveer 1 miljard euro aan middelen dat nu gebruikt zou kunnen worden om beleid te voeren.

Hij hoopt dat er de volgende dagen geen mediashows worden opgevoerd, maar dat er vaak overlegd wordt zodat er snel concrete acties op het terrein zichtbaar zijn.

3. Antwoord van minister Zuhail Demir

Minister *Zuhail Demir* stelt dat het niet klopt dat er vanuit de Vlaamse Regering de boodschap is gekomen dat Vlaanderen geen maatregelen meer zal nemen. Ze heeft enkel gezegd dat het de Vlaamse Regering is die over de Vlaamse maatregelen zal beslissen en niet het Overlegcomité. In dit land wordt veel overlegd. Er zijn Overlegcomités, DGE's, ENOVER-vergaderingen enzovoort. Ze zal nu ook, zelfs zonder agenda, opnieuw gaan overleggen op het Overlegcomité. Maar ze prefereert concrete acties.

De voorbije periode werden er voorstellen uitgewerkt. Maar het heeft geen zin om die als ballonnetjes de wereld in te laten wanneer ze nog niet beslist zijn in de schoot van de Vlaamse Regering. Daar hebben de gezinnen met hoge facturen geen boodschap aan. Ze heeft het voorbeeld gegeven van het vermijden dat mensen nu worden afgesloten van elektriciteit en gas. Men wil dat ook wat ruimer bekijken en daar zijn ideeën over. Wat kan er bijvoorbeeld nog uit de factuur gehaald worden dat mensen kunnen voelen? Maar al die zaken zullen in de schoot van de Vlaamse Regering besproken worden, ook in het licht van de begrotingsbesprekingen.

Ook wat Ventilus betreft is er afgesproken om eerst te overleggen met de burgemeesters en daarna binnen de schoot van de Vlaamse Regering een beslissing te nemen. Elk bevoegdheidsniveau kan en moet beslissingen nemen, maar niemand heeft er baat bij om nu beloftes te doen die daarna niet waargemaakt kunnen worden.

Bij de burdensharing zijn er nog heikele punten waar nog discussie over is. Maar er werd wel een voorstel light gedaan om de verdeling van die middelen te doen. Ze hoopt op een snelle doorbraak.

Er werd beroep aangetekend tegen het capaciteitstarief dat de VREG heeft ingesteld. Ook vanuit het Vlaams Parlement had ze de boodschap gekregen om al het nodige te doen. Haar boodschap was dat de situatie al heel erg is en ze vraagt aan de VREG om het binnen een half jaar niet nog erger te maken.

Wat de netkosten betreft is het zo dat er vorig jaar al een aantal elementen werden uitgehaald. Er liggen nu nog andere voorstellen op tafel, onder meer over zonnepanelen, zonnepanelen op overheidsgebouwen, steun aan gezinnen en bedrijven enzovoort. Maar die beslissingen zullen worden genomen door de Vlaamse Regering en niet door het Overlegcomité.

4. Replieken van de commissieleden

Willem-Frederik Schiltz stelt dat de Federale Regering maatregelen kan nemen zoals de prijzen bevroren en overleggen met Europa, maar het gaat dan vooral om tijdelijke maatregelen. Ondertussen kan Vlaanderen inzetten op maatregelen die iets meer tijd kosten zoals energiebesparing en renovaties. Wanneer men van goede wil is, kan men, via overleg in het Overlegcomité, deze maatregelen op elkaar afstemmen. Dan kan men alles uit de kast halen, het onmogelijke mogelijk maken en zo tot oplossingen komen. En dat is net de vraag van zijn fractie: ga met open vizier naar het Overlegcomité, boor de creativiteit aan en consulteer alle beschikbare expertise in Vlaanderen.

Bruno Tobback heeft de indruk dat minister Zuhail Demir bestuurt alsof Vlaanderen een eiland is dat losstaat van de wereld. Indien dat zo zou zijn, zou er ook geen energieprobleem zijn, want de hoge factuur wordt veroorzaakt door mondiale problemen. Vlaanderen ondervindt de gevolgen van wat er in de rest van de wereld gebeurt. De rest van de wereld wacht ook niet tot de Vlaamse Regering het

onderling akkoord raakt over enkele dossiers. Mensen willen vandaag antwoorden die deel uitmaken van een globaal, overlegd en afgestemd bestuur.

Hij is er voorstander van dat de Vlaamse Regering ervoor wil zorgen dat de mensen niet afgesloten worden, maar als ondertussen de facturen oplopen, lopen ook hun schulden op. Heeft men daar ook een oplossing voor?

Andries Gryffroy herhaalt dat de taakverdeling over de verschillende bevoegdheidsniveaus duidelijk is en dat Vlaanderen nog moet bekijken wat het zelf beter kan doen. Hij is voorstander van informeel overleg, maar op een dergelijke manier een Overlegcomité zonder agenda aankondigen, zorgt vooral voor valse hoop bij de bevolking. Men zal denken dat men het daar zal oplossen, en dat is niet zo want het Overlegcomité kan niet in de plaats van het Vlaamse of Europese niveau beslissingen nemen.

Sam Van Rooy hoopt dat de burgers niet naar dit debat, dat hij ook een praatbarak noemt, hebben gekeken. De hoge energieprijzen zijn een probleem dat al lang aansleept. Hij begrijpt niet dat de minister nog steeds niet kan zeggen welk aandeel zij nog uit het Vlaamse aandeel van de energiefactuur wil halen of met welk voorstel zij naar de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting stapt.

Staf Aerts mist de urgentie in de antwoorden van minister Zuhail Demir. Zij blijft verwijzen naar de begrotingsbesprekingen. Het is echter tijd om een versnelling hoger te schakelen want de budgetten van de bedrijven en de gezinnen geraken op door die hoge energiefacturen. Hij roept op om met ambitie en een constructieve houding naar het Overlegcomité te gaan en om die versnelling waar te maken.

Jos D'Haese stelt dat minister Zuhail Demir zich graag profileert als iemand met daadkracht die verwacht dat andere niveaus onmiddellijk beslissingen nemen over bijvoorbeeld het langer openhouden van de kerncentrales. Maar zij wordt al maanden gevraagd om te onderzoeken welk aandeel er nog uit de energiefactuur kan worden gehaald. En hij begrijpt dan ook niet dat zij telkens verwijst ze naar wat er al gebeurd is en stelt dat ze de rest nog verder moeten bekijken. Ook nu is het antwoord nog net hetzelfde. Maar ondertussen loopt de factuur verder op.

Robrecht Bothuyne herhaalt dat er verschillende bevoegdheidsniveaus aan zet zijn, maar dat de gezinnen en de bedrijven slechts één hoge energiefactuur ontvangen. Zij verwachten antwoorden van elk bevoegdheidsniveau. Daarvoor is samenwerking nodig. Hij verwijst naar het voorstel van cd&v om het sociaal tarief in te ruilen voor zonnepanelen waarvoor ook samenwerking met de federale overheid nodig is. De minister heeft verwezen naar het voorstel over de burdesharing waar ook samenwerking voor nodig is, net als voor het ontvetten van de energiefactuur, het opzetten van energiebesparingscampagnes of het uitwerken van de voorbeeldrol van de overheid. Hij vraagt dat de minister met frisse moed naar het Overlegcomité gaat en dat ze daar hun voorstellen op tafel legt.

Minister *Zuhail Demir* besluit dat ze de maatregelen die zullen worden genomen later graag verder bespreekt met de commissieleden.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Inez DE CONINCK,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

DGE	directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie
ENOVER	Energieoverleg
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
wkk	warmte-krachtkoppeling